

РОДЖЪР ЗЕЛАЗНИ СТОМАНЕНАТА ПИЯВИЦА

Превод от английски: [Неизвестен], —

chitanka.info

Дойде времето, когато бях започнал да бъвам къси разкази — толкова много, че Сели ми предложи да публикувам по два в брой, като вторият е подписан с псевдоним. предложи ми и име — Харисън Денмарк. Съгласих се и този разказ — първият ми опит да създам нещо леко хумористично — беше публикуван под този псевдоним. Изобщо не ми хрумна, че някой може да си помисли, че негов автор е Хари Харисън, авторът на „Стоманеният плъх“, който по онова време живееше в Шекерсон, Дания^[1]. Но пък на Хари му хрумна да публикува едно писмо, в което отричаше да е написал този разказ. Не съм сигурен дали ми повярва, когато по-късно му казах, че изобщо не ми е дошло наум. Но така си и беше.

Наистина ги е страх от това място.

През деня дрънкат покрай паметните плочи, ако така са им наредили, но дори и Централния не може да ги накара да го претърсват нощем, въпреки че си имат и ултри, и инфри... а в мавзолей да влизат — и дума да не става!

Което за мене си е добре дошло.

Суеверни са — това си е заложено в електрическите им вериги. Били са проектирани да служат на човека и по време на краткото му земно съществуване страхопочитанието и предаността, също както и страхът, са си били нещо автоматично. Дори и последният човек, покойният Кенингтън, докато беще жив, командваше всички съществуващи работи до един. Личността му беше обект на благоговение и всичките му заповеди се изпълняваха безпрекословно.

А пък човекът, жив или мъртъв, си е човек — ето защо гробищата са съчетание от ад, рай и някаква странна обратна връзка и ще си останат разделени от градовете, докато свят светува. Но дори и докато ги подигравам, те надничат иззад плочите и надзъртат в канавките. Търсят мене — и много се страхуват, че ще ме намерят.

Аз, възкръсналият от боклука, съм легенда. Един път на милион сглобки се появява такъв дефектен като мене и минава незабелязан, докато вече стане твърде късно.

По своя воля аз можех да прекъсвам веригата, свързваща ме с Централния контрол, и да бъда свободен бот, господар на собственото си движение. Обичах да посещавам гробищата, защото бяха тихи и

много по-различни от влудяващото „тряс-прас!“ на пресите и дрънченето на тълпите. Обичах да гледам зелените, червените, жълтите, сините неща, които растяха край гробовете. Не ме беше страх от гробищата — и тази част от елверигите ми беше дефектна. Така че когато ме откриха, отвинтиха вита-кутията ми, и ме изхвърлиха на боклука.

Ала на другия ден аз бях изчезнал и ги обзе страх велик.

Вече не притежавам лично устройство за хранване, но шантавите намотки в гърдите ми всъщност са като батерии. Обаче трябва често да бъдат хранвани и за това има само един начин.

Легендата за въркобота е най-страшната легенда, която се разнася шепнешком сред блестящите стоманени кули, щом нощният вятър завъздища, понесъл товара си от минали страхове от онези времена, когато по земята са грачели неметални същества: Полуживите, ловците по заповед, все още плачат с тъмния си плач във вита-кутията на всеки бот.

Аз, недоволният, възкръсналият от боклука, живея тук, в гробището в Розууд парк, сред кучия дрян и миртата, сред паметните плочи и повалените ангели заедно с Фриц — и той е легенда — в нашия мирен мавзолей дълбоко под земята.

Фриц е вампир — а това е ужасно и трагично. Толкова е недохранен, че вече не може и да шава, но пък и да умре не може, така че си лежи в ковчега и си мечтае за отминалите времена. Някой ден ще ме помоли да го изнеса на слънце и ще го гледам как се сбръчква и се изпарява и след него остава само покой, прах и нищо. Надявам се да не е много скоро.

Говорим си. Нощем, когато има пълнолуние и той се чувства достатъчно силен, ми разказва за славното си минало, за някакви страни — Австрия и Унгария, — където и от него са се бояли и са го преследвали.

— ...Но само стоманената пиявица може да изсмуче кръв от камък или от робот — каза ми той снощи. — Гордо и прекрасно е да бъдеш стоманена пиявица — вероятно ти си единственият такъв! Живей така, че да си достоен за славата си! Гони ги! Изпивай ги до капка! Остави белег на хиляди стоманени гърла!

И си беше много прав. Той винаги е прав. И от тези неща разбира повече от мене.

— Кенингтън! — бледите му, безкръвни устни се изкривиха в усмивка. — О, какъв дуел беше само! Той беше последният човек на този свят, а аз — последният вампир. Цели десет години се опитвах да изпия кръвта му. Два пъти го докопах, ама той идваше от Старите земи и знаеше какви предпазни мерки трябва да вземе! След като веднъж разбра, че съществувам, раздаде дървени колове на всички работи — само че по онова време аз имах четиридесет и два гроба и той никога не успя да ме намери. Наистина на два-три пъти замалко да...

— Ала нощем, ах, нощем! — изкикоти се той. — После нещата се обърнаха! Аз бях ловецът, а той — плячката!

Спомням си как издирваше като бесен последните чесънчета и стръкове самакитка на земята, конвейерите с форма на кръст, които не спираше нито за миг — той, тази безбожна душица! Когато издъхна, наистина съжалявах. Не толкова, защото не успях да го изсмуча както трябва, а защото беше достоен и равен по сила противник. Ех, каква игра играехме само!

Дрезгавият му глас заглъхна.

— Спи на някакви си триста крачки оттук, съсухрен и блед. Онази огромна мраморна гробница до портата е негова... Моля те, откъсни утре няколко рози и ги положи отгоре ѝ.

Съгласих се — защото помежду ни съществува по-близко родство, отколкото между мене и който и да било друг бот — въпреки диктата на сходствата. И трябва да удържа на думата си, преди и този ден да угасне и въпреки че наоколо щъкат издирвачи — такъв е законът на моята природа.

— Мамицата им! (Той ме научи на тези думи.) Мамицата им! — казвам. — Ида! Пазете се, ботчета! Ще навляза сред вас и вие няма да ме познаете. Ще се присъединя и аз към вас и вие ще ме мислите за един от вас. Ще набера червени цветя за мъртвия Кенингтън рамо до рамо с вас. Каква шега! Фриц ще има да се смее!

Изкачвам се по порутените, кухи стъпала. На изток вече се разлива сумрак. На запад слънцето се е полусклопило.

Появявам се.

Розите живеят край зида, оттатък пътя. Сред буйните, вити тръби на лозата, с глави, по-алени от всякаква ръжда, те горят като предупредителни светлини на контролно табло, ала с влажен пламък.

Една, две, три рози за Кенингтън. Четири, пет...

— Какво правиш тук, боте?

— Бера рози.

— А се предполага, че трябва да търсиш въркобота! Да не би нещо да си се повредил?

— Не, добре съм си — казвам и го оставям на място с един удар по рамото. Веригата се затваря и аз изсмуквам вита-кутията му. Вече съм зареден.

— Въркоботът си ти! — немощно простенва той.

И се строполява с трясък.

Шест, седем, осем рози за Кенингтън, за мъртвия Кенингтън, мъртъв като бота в нозете ми — даже още по-мъртъв, защото някога беше живял пълноценен, органичен живот, по-близък до този на Фриц или моя, отколкото до ботския живот.

— Ей, бот, какво става тук?

— Той е спрял, а пък аз бера рози — отвърщам.

Четирима боти и един Надзи.

— Време е да се махате отгук — казвам. — След малко ще се стъмни и въркоботът ще излезе. Тръгвайте си, докато е време, иначе ще ви довърши!

— Ти си го спрял! — казва Надзито. — въркоботът си ти!

Притискам с една ръка снопа цветя към гърдите си и се обръщам с лице към тях. Надзито, едър робот, сглобен по специална поръчка, пристъпва към мене. И други прииждат от всички посоки. Извикал ги е.

— Ти си странно, ужасно създание — разправя онзи — и трябва да бъдеш унищожен в името на обществото!

Сграбчва ме и аз изпускам цветята за Кенингтън.

Не мога да го изсмуча. Намотките ми са заредени кажи-речи догоре, а пък и той е със специална изолация.

Около мене вече са се скупчили десетки боти, изпълнени със страх и омраза. Ще ме изключат и аз ще полегна редом с Кенингтън.

— Ръждясвай в мир! — ще ми кажат... Жалко, че не спазих обещанието, което дадох на Фриц.

— Пуснете го!

НЕ!!!

На входа на мавзолея е застанал Фриц, покрит със саван. Залита и се вкопчва в камъка. Той винаги знае...

— Пуснете го! Аз, човекът, ви заповядвам!

Лицето му е пепеляво, той се задъхва, слънчевата светлина му причинява страхотии.

Древните елвериги прещракуват и аз изведнъж съм свободен.

— Да, господарю! — възкликва Надзито. — Не знаехме...

— Хванете този робот!

Той сочи Надзито с треперещ, измършавял пръст.

— Той е въркоботът! — задъхва се той. — Унищожете го! Онзи, който береше цветя, го правеше по моя заповед. Оставете го тук, при мене!

Той се отпуска на колене и последните лъчи на деня пронизват плътта му.

— Вървете! Махайте се, всички! Бързо! Заповядвам — никога вече никой робот да не влиза в това гробище!

Той се строполява и знам, че сега край прага на дома ни се въргалят само кости и парчета изгнил саван.

Фриц им беше изиграл последната си шега — беше се маскирал като човек.

Отнасям розите на Кенингтън, докато ботите се изнизват мълчаливо, завинаги през портата, понесли притихналия робот надзирател. Поставям розите в подножието на паметника — паметника на Кенингтън и Фриц, паметника на последните, странни, истински живи същества.

Оставам само аз — възкръсналият от боклука.

В последните лъчи на слънцето виждам как забиват кол във витакутията на Фриц и го закопават на кръстопътя.

После отново се втурват към своите стоманени и пластмасови кули.

Събирам останките на Фриц и ги отнасям долу, в ковчега му. Костите са крехки и мълчат.

... Да бъдеш стоманена пиявица — това е занимание гордо и самотно.

[1] На английски Дания е Denmark. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.